

PORTFOLIO

Nemusí být vidět
na první pohled...

Acorus, o.s., pomoc osobám ohroženým domácím násilím

ACORUS, o. s., je nezisková organizace, která již více než 13 let poskytuje komplexní odbornou pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Naším cílem je začlenit je zpět do běžného života bez přítomnosti násilí. **Nyní můžete pomoci i Vy!** Zasláním DMS přispějete na provoz nonstop telefonní linky a ambulantní poradny.

Odešlete dárčkovou sms ve tvaru **DMS ACORUS na číslo 87 777**. Můžete také přispívat pravidelně každý měsíc po dobu jednoho roku. Stačí odeslat jednorázově SMS ve tvaru **DMS ROK ACORUS na číslo 87 777**.

Cena jedné DMS je 30 Kč, ACORUS, o. s., obdrží 27 Kč.

www.acorus.cz

NONSTOP LINKA 283 892 772

**Acorus, občanské sdružení
pomoc osobám ohroženým domácím násilím
Dělnická 213/12
Praha 7
(zadní vchod z ulice Tovární 11)**

nonstop linka: 283 892 772

**www.acorus.cz
info@acorus.cz**

Definice domácího násilí

Domácí násilí je násilné jednání, které se projevuje uplatňováním moci jednoho člověka nad druhým, útoky na jeho důstojnost a snahou kontrolovat a řídit jeho život.

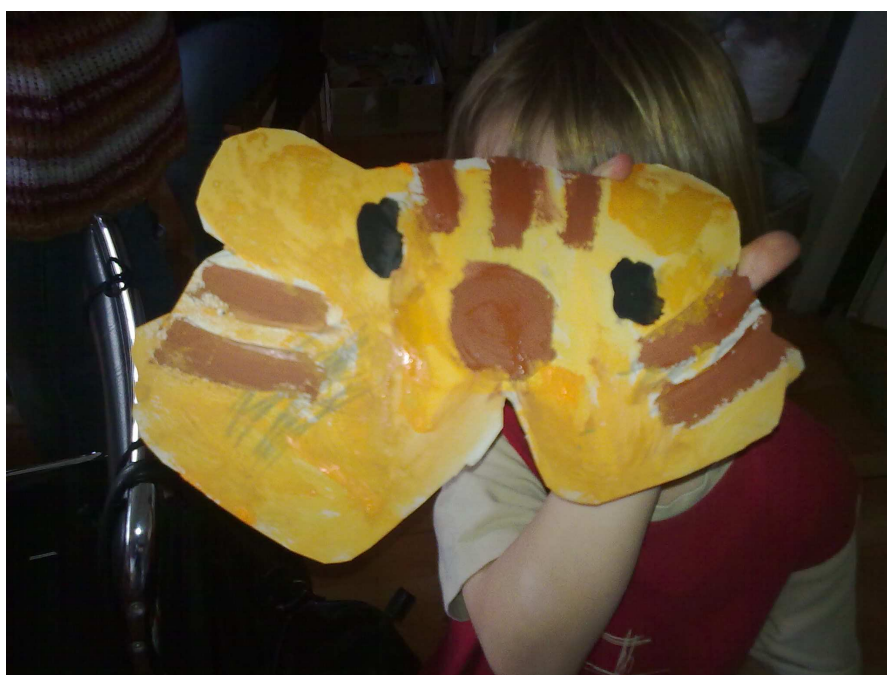
Domácí násilí se odehrává mezi blízkými lidmi (manželi, partnerny, dětmi a rodiči apod.). Dochází k němu obvykle po dlouhou dobu, útoky se opakují a jejich intenzita se stupňuje.

Domácí násilí může mít formu psychického napadání, fyzického, ekonomického nebo sexuálního násilí.

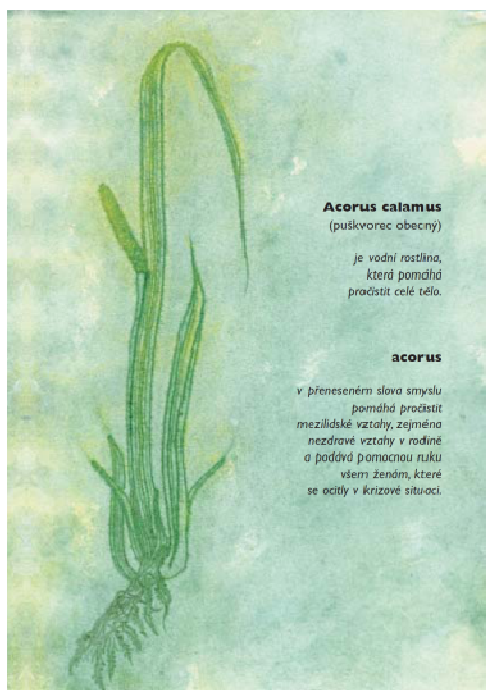
Z poznatků specializovaných pracovišť vyplývá, že přibližně 90 % obětí domácího násilí jsou ženy, dále děti a senioři. V 80 % případů jsou svědky násilí nezletilé děti.

Podle výzkumu uskutečněného v roce 2002 v České republice zažilo 38% žen během svého života alespoň jednu z forem násilí ze strany svého partnera (současného nebo bývalého manžela/přítele). Více než 60% těchto žen uvedlo jako součást incidentu facku, 56% buď strkání, pevné sevření, kroucení rukou nebo tahání za vlasy, 35% házení věcí či úder předmětem a téměř čtvrtina úder pěstí. Relativně často se vyskytovaly i těžší formy napadení, jako je škrcení (9% žen) či použití nebo výhrůžka použití nože nebo pistole (více než 5% žen).

Více informací naleznete na www.acorus.cz

ACORUS – centrum pro osoby ohrožené domácím násilím

ACORUS o. s., vzniklo v roce 1997 a od počátku svého založení se zaměřuje na pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Zprvu jsme provozovali azylový dům a krizová lůžka. Později jsme rozšířili služby také o detašovanou poradnu, byty následné pomoci a specifické programy pro děti, které byly svědky domácího násilí. Od roku 2000 vzděláváme sociální pracovníky úřadů, neziskových organizací, pedagogy a další odborné pracovníky pomáhajících profesí a realizujeme preventivní besedy pro studenty středních škol. Přírozenou součástí naší práce se stala také odborná publikační činnost.

Posláním občanského sdružení ACORUS je poskytovat osobám ohroženým domácím násilím komplexní odbornou pomoc směřující k překonání nepříznivé sociální situace a k začlenění do života bez přítomnosti násilí.

Statisticky ACORUS, o. s., poskytne v průměru ročně:

- 1 200 konzultací v ambulantní poradně
- 27 ženám a 33 dětem pobyt na krizovém lůžku
- ubytování v azylovém domě 31 ženám a 43 dětem
- konzultace na nonstop telefonní lince 725 volajícím

Kvalitu služby potvrdila také inspekce kvality sociálních služeb, která velmi podrobně zkoumala způsob práce v azylovém domě. Kvalita této služby byla hodnocena jako výborná, čehož si velmi ceníme.

Služby občanského sdružení ACORUS

ACORUS – centrum pro osoby ohrožené domácím násilím poskytuje odborné komplexní služby, které na sebe kontinuálně navazují a tvoří ucelený systém ochrany a pomoci. Nabízí i další odborné aktivity tj. sociálně-právní poradenství, psychologické konzultace, aktivity na podporu vztahu mezi matkou a dítětem usnadňující osobám ohroženým domácím násilím návrat zpět do života bez násilí.

Osoby ohrožené domácím násilím se mohou obrátit na ACORUS se žádostí o pomoc 24 hodin denně prostřednictvím **NONSTOP LINKY 283 892 772** nebo mohou využít i e-mailové poradenství na adrese info@acorus.cz.

REGISTROVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY:

- **azylový dům**
z důvodu zajištění bezpečnosti obětí domácího násilí není adresa zveřejňována
- **odborné sociální poradenství**
ambulantní poradna na adrese Dělnická 213/12, Praha 7
- **krizová pomoc ve formě krizových lůžek**
provozovaná v budově, kde je zároveň azylový dům

DALŠÍ AKTIVITY:

- **následná pomoc**
po ukončení pobytu v azylovém domě nabídka návazného bydlení v sociálních bytech provozovaných Acorusem
- **fakultativní činnosti**
jedná se o činnosti, které nejsou zahrnuty v zákoně o sociálních službách a klientky a jejich děti je mohou dobrovolně podle zájmu využívat, např. arteterapie, rekondiční a volnočasové aktivity, specifické programy pro děti

DALŠÍ NÁVAZNÉ AKTIVITY:

- **byty následné pomoci**
jedná se o dva byty, kde jsou ubytované klientky s dětmi, které absolvovaly dlouhodobý pobyt v azylovém domě Acorusu
- **vzdělávání pro odborné pracovníky a pracovníce**
jedná se o akreditované 8hodinové vzdělávací programy určené pro pracovníky a pracovníce úřadů a neziskových organizací a neakreditované přednášky a semináře
- **preventivní programy**
jedná se o besedy se studenty středních škol na téma domácí násilí a o komponované divadelní představení pro žáky 1. stupně základních škol
- **publikační činnost** jedná se o odborné publikace určené pro odbornou veřejnost

Azylový dům

AZYLOVÝ DŮM poskytuje ženám a ženám s dětmi aktuálně ohroženým domácím násilím přechodné bydlení a odbornou pomoc směřující k životu bez násilí.

Kdo může služby azylový dům využít:

- ženy nebo ženy s dětmi, které jsou aktuálně ohrožené domácím násilím (dospělé ženy s maximálně 3 dětmi do 18 let věku).

Cílem práce v azylovém domě je:

1. zajištění bezpečí před násilnou osobou
2. posílení schopnosti řešit situaci vlastními silami
3. stabilizace psychického stavu uživatelky i dětí
4. stabilizace sociální a právní situace
5. život bez násilí

Poskytované činnosti:

- ubytování na **dobu maximálně 1 roku**
- pomoc při zajištění stravy, resp. vytvoření podmínek pro samostatnou přípravu stravy
- základní sociální poradenství (dle potřeby klientek možnost každodenní konzultace se sociální pracovnící)
- pomoc při prosazování práv a oprávněných zájmů (tj. pomoc při jednání se soudy, policií, úřady apod.)
- podpůrné programy (vzdělávací a rekondiční aktivity)
- specifická práce s dětmi a jejich matkami (videotrénink interakcí, arteterapie, hry matek s dětmi, volnočasové aktivity)

Telefonická nonstop linka

283 892 772

Do azylového domu ACORUS lze telefonovat 24 hodin denně. Volající mohou získat informace o poskytovaných službách, o možnostech řešení domácího násilí, je jim poskytována okamžitá telefonická krizová intervence a mohou se objednat na osobní konzultaci k sociální pracovníci nebo psycholožce do poradny Acorusu.

JULIA, 10 let – „Já, bratr a máma v pokoji v Acorusu“

Odborné sociální poradenství

Acorus – poradna pro osoby ohrožené domácím násilím
Dělnická 213/12
170 00 Praha 7

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ poskytuje bezplatnou ambulantní nebo terénní pomoc osobám ohroženým domácím násilím nebo osobám hledajícím pro ně pomoc. Poradenství pomáhá k začlenění do života bez násilí.

Cílem odborného sociálního poradenství je:

1. posílení schopnosti řešit situaci vlastními silami
2. stabilizace psychického stavu
3. stabilizace sociální a právní situace
4. život bez násilí

Kde je služba odborného sociálního poradenství poskytována:

- v poradně v Dělnické ulici č. 213/12, Praha 7 (vchod z ulice Tovární 11)
- v terénu - v místech, na která se ohrožené osoby obracejí se žádostí o pomoc, resp. v azylovém domě Acorusu

Kdo může služby odborného sociálního poradenství využít:

- osoby ohrožené domácím násilím
- osoby s psychickými problémy vzniklými jako důsledek v minulosti prožitého domácího násilí
- osoby z blízkého okolí ohrožené osoby, které pro ně hledají pomoc

Konzultace jsou **bezplatné**, realizují se zpravidla na základě **předchozího objednání** a lze je poskytnout i **anonymně**.

Podrobnější popis služeb poskytovaných v poradně:

konzultace se sociální pracovníci zajišťující:

- odborné sociální poradenství týkající se řešení domácího násilí
- sepisování návrhů k soudu, trestního oznámení apod.
- poskytnutí informací o možnostech řešení finanční situace (státní sociální podpora, sociální zabezpečení, sociální péče)
- poskytnutí základních sociálně-právních informací týkajících se problematiky domácího násilí a jeho řešení
- doprovod na jednání u soudu, na úřadech, policii apod.

konzultace s psychologkou, terapeutkou zajišťující:

- sociálně psychologické poradenství týkající se vnitřního prožívání a jednání osob zažívajících domácí násilí
- individuální sociálně terapeutické konzultace
- ambulantní sociálně terapeutická skupina
- na žádost uživatele/ky jednání s dalšími blízkými osobami (např. dětmi, rodiči apod.)

konzultace s právníčkou zajišťující:

- právní poradenství (podání informací o právním řešení situace uživatele/ky v případě, kdy vzhledem k právní náročnosti situace nepostačuje konzultace se sociální pracovnící)
- vypracování právně náročných návrhů k soudu
- pomoc při vyřizování záležitostí týkajících se právního řešení situace uživatele/ky
- v odůvodněných případech zastupování u soudu

Krizová pomoc

KRIZOVÁ POMOC umožňuje ženám a ženám s dětmi v akutní krizové situaci vzniklé v důsledku domácího násilí získat bezplatné ubytování na 5 pracovních dní. Poskytovaná pomoc vede k překonání krize, psychické stabilizaci a zvýšení informovanosti o možnostech řešení domácího násilí.

Cílem krizové pomoci je:

1. zajištění bezpečí před násilnou osobou
2. překonání akutního krizového stavu
3. stabilizace psychického stavu
4. posílení schopnosti řešit situaci vlastními silami
5. zvýšení informovanosti o možnostech řešení domácího násilí

Kdo může službu krizová pomoc využít:

- ženy nebo ženy s dětmi v akutní krizové situaci vzniklé v důsledku domácího násilí (dospělé ženy nebo ženy s maximálně 3 dětmi do 18 let věku)

Poskytované činnosti:

- bezplatné krizové ubytování
- sociálně terapeutické činnosti - krizová intervence
- pomoc při zajištění stravy ve formě potravinového balíčku
- základní sociální poradenství
- pomoc při prosazování práv a oprávněných zájmů

Další aktivity pro uživatele a uživatelky služeb Acorusu

Následná pomoc:

Ženy, které ukončily pobytový program v azylovém domě, můžou na dobu určitou využít **následné bydlení** v sociálním bytě provozovaném občanským sdružením ACORUS.

Jedná se o dva byty, které dostal Acorus do pronájmu od městské části Praha 9 a od soukromé osoby za účelem poskytování následné pomoci obětem domácího násilí, které prošly bydlením v azylovém domě Acorusu a již nepotřebují intenzivní pomoc, ale nadále využívají odborné sociální poradenství nebo další pomoc, jež jim pomáhá postavit se na vlastní nohy.

Následnou pomoc ve formě bydlení v sociálním bytě do dnešního dne využilo celkem **66 osob, z toho 28 žen a 38 dětí**, které v bytě po určitou dobu bydlely a využívaly v Acorusu službu odborné sociální poradenství.

Vzdělávací aktivity pro odborné pracovníky a pracovnice:

Od roku 2011 realizuje ACORUS akreditované 8hodinové vzdělávací kurzy na témata:

- domácí násilí
- komunikace s osobou ohroženou domácím násilím
- práce s dětmi ohroženými domácím násilím
- posttraumatická stresová porucha ve vztahu k domácímu násilí
- individuální plánování v sociálních službách

V roce 2011 jsme uskutečnili celkem **10 kurzů**, jichž se zúčastnilo **140 sociálních pracovníků a pracovnic** ze sociálních odborů úřadů a z organizací poskytujících sociální služby.

Zájem o tyto vzdělávací programy stoupá, jen za první čtvrtletí roku 2012 jsme vyškolili také celkem 140 osob.

Preventivní programy pro studenty

Jedná se o jednorázové přednášky, resp. besedy pro studenty středních škol zaměřené na problematiku domácího násilí, jeho rozpoznávání v partnerském vztahu a možnosti předcházení jeho vzniku a vícedenní výcvikové kurzy.

V roce 2011 proběhlo celkem 20 besed na 7 středních školách. Besed se zúčastnilo celkem 432 studentů a studentek.

V roce 2012 jsme se spojili s rodinným divadlem Rolnička z Liberce a s podporou města Neratovic zrealizujeme několik komponovaných divadelních představení s preventivní tematikou zaměřených na žáky 1. a 2. tříd neratovických základních škol.

Publikační činnost

Acorus vydává k problematice domácího násilí odborné publikace, jejich **seznam a anotace jsou uvedeny na webových stránkách: <http://www.acorus.cz>**

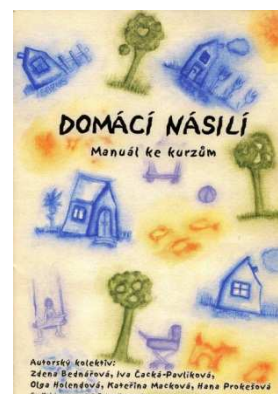
Vydané monografie:

BEDNÁŘOVÁ, Zdena, MACKOVÁ, Kateřina, WÜNSCHOVÁ, Petra, BLÁHOVÁ, Kateřina. Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám. 1. vyd. Praha: Acorus o. s., 2009. 92 s. ISBN 978-80-254-5422-0

BEDNÁŘOVÁ, Zdena, MACKOVÁ, Kateřina, PROKEŠOVÁ, Hana. Studijní materiál o problematice domácího násilí pro pracovníce a pracovníky orgánů sociálně - právní ochrany dětí. 1. vyd. Praha: MPSV, 2006. 139 s. ISBN 80-86878-50-3

MACKOVÁ, Kateřina, STÁRKOVÁ, Lenka, ČACKÁ – PAVLÍKOVÁ, Iva. Průvodce trestním řízením pro oběti domácího násilí. Praha: Acorus, o. s., 2005. 100 s.

BEDNÁŘOVÁ, Zdena, ČACKÁ – PAVLÍKOVÁ, Iva, HOLEDOVÁ, Olga, MACKOVÁ, Kateřina, PROKEŠOVÁ, Hana. Domácí násilí: manuál ke kurzům. Praha: Acorus o. s., 2003. 126 s.

Kromě uvedených monografií publikují pracovníci Acorusu v odborných časopisech, sbornících a dalších materiálech.

Mýty a fakta o domácím násilí

Informace o tom, že jsou tisíce lidí ohroženy násilím ze strany svých nejbližších, začaly na veřejnost pronikat poměrně nedávno. Z výpovědí obětí domácího násilí se postupně dovídáme o teroru, jemuž musely za zdmi svého domova dlouhé měsíce čelit a zdráháme se jejich svědectvím uvěřit. Jsme si jisti, že nám by se to stát nemohlo a proto přemýšlíme, čím se oběť odlišuje od nás tzv. „normálních“, proč snášela agresi partnera tak dlouho, atd. Při hledání odpovědí na otázky čerpáme ze svých životních zkušeností, což v našich očích situaci oběti obvykle velmi zkreslí a ji samou postaví do nepříznivého světla. Domácí násilí je stejně jako mnoho jiných jevů opředeno řadou mýtů, které nezdědka zabraňují laické veřejnosti angažovat se ve prospěch oběti a poskytnout jí účinnou pomoc.

Mýty související se samotným výskytem násilí a sociálním statusem rodiny

- ***„To není násilí, ti dva se jen hádají.“***

Fakta: O hádce se dá hovořit v případě, že zúčastněné osoby, jež se jejím prostřednictvím snaží prosadit svůj zájem, jsou přibližně stejně silné. Ve vztazích, kde je přítomno domácí násilí, uplatňuje jedna strana převahu nad stranou druhou (např. fyzickou, finanční atd.) a zneužívá ji k prosazení svých zájmů. Charakteristickým a identifikačním znakem domácího násilí je především přítomnost prvku zneužívání moci ve vztahu silnějším z partnerů a stupňující se brutalita útoků. Tím se od hádky zásadně odlišuje.

- ***„Je to jejich věc, ať si to vyřeší sami, do toho by se jim neměl nikdo míchat.“***

Fakta: Kdokoliv je vystaven útlaku ze strany jiného člověka, má nárok na pomoc ze strany státu. Trestně odpovědní jsou všichni pachatelé násilí, ať už mají k oběti jakýkoli vztah. Odehrává-li se násilí za zdmi bytu, je méně viditelné a hůře postižitelné, je to však násilí! Člověk žijící ve vztahu s násilníkem potřebuje naléhavě podporu okolí k tomu, aby se dokázal ponižujícímu zacházení vzepřít.

Dne 1. 6. 2004 vešel v platnost § 215a trestního zákona, který definuje Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě. Ten, kdo se dopustí týrání osoby žijící ve společném bytě nebo domě, může být potrestán odnětím svobody až na 3 léta. Pokud pokračuje v páchání takového činu po delší dobu nebo zvláště surovým způsobem, může být odsouzen až na 8 let odnětí svobody.

- ***„Násilí se vyskytuje jen v „problémových“ rodinách.“***

Fakta: Domácí násilí se objevuje v rodinách s různou socioekonomickou úrovní, mezi partnery různého věku i vyznání atd. Dojem, že se týká jen „problémových“ rodin, může vzniknout tím, že lidé s vyššími příjmy a tím i vyšším sociálním statusem mají větší tendenci výskyt násilí ve vlastní rodině utajovat z obav ze sociální exkluze.

„Výzkumy dokládají, že domácí násilí je ... jev, který prochází napříč všemi sociálními třídami i rasovými a etnickými skupinami. Zároveň se ovšem, jak se dovídáme, nevyskytuje ve všech třídách nebo rasových či etnických skupinách stejnou měrou.“ (Renzetti, C. M., Curran, D. J. (2003): Ženy, muži a společnost. Karolinum, Praha).

Mýty související s osobou agresora

- **„V hádce občas každému ujede ruka.“**

Fakta: Násilníci, kteří se před okolím dokáží skvěle ovládat, si nezřídka vybíjejí svůj vztek na členech vlastní rodiny. Jejich agresivní výpady nebývají součástí výměny názorů v rámci manželské hádky, nýbrž jsou často součástí komplexního zneužívajícího systému.

Bohužel i mnohými oběťmi je násilí v partnerském vztahu vnímáno jako normální součást života. „Násilí je přerámováno tak, aby bylo snesitelné: „výbuch vzteku“, „rozčilený dialog“.“ Dokládá to výpověď několika z nich: „*Zpočátku jsem si ale myslela, že je to normální, že je to tak ve všech vztazích. Myslela jsem, že to nějak přejde. Přítele jsem měla moc ráda a chtěla jsem vše zlepšit, ale když mi způsobil otřes mozku, odešla jsem. Bylo to těžké. Myslela jsem, že to k životu patří.*“

(Pikálková, S. ed. (2004): Mezinárodní výzkum násilí na ženách – Česká republika / 2003: příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině. Sociologické studie. Sociologický ústav Akademie věd České republiky, Praha).

- **„Násilné chování má na svědomí alkohol.“**

Fakta: Pachatelé domácího násilí útočí na své oběti v opilosti, často je však napadají i naprosto střízliví. Alkohol není příčinou násilnického jednání agresora, je spíše jeho spouštěčem a stimulátorem. Ve stavu opilosti dochází u člověka ke ztrátě zábran a někteří násilníci proto využívají alkoholu ke snadnějšímu překonání prahu studu, jenž jim obvykle brání reagovat agresí. Mnozí násilníci se na vliv alkoholu vymlouvají („Byl jsem opilý, nevěděl jsem, co dělám.“), neboť nejsou ochotni převzít za své činy zodpovědnost.

- **„Jsou to primitivové bez vzdělání.“**

Fakta: Pachatelé domácího násilí se vyskytují jak mezi vysokoškoláky, tak mezi muži se základním vzděláním. Násilí ze strany vzdělanějších mužů bývá těžší prokázat, neboť se uchylují k rafinovanějším způsobům týrání, které na těle oběti zanechávají jen minimální stopy. Vynalézavější jsou i ve způsobech psychického teroru.

Mýty související s osobou oběti

- **„Ženy k násilnému chování muže provokují.“**

Fakta: Tento postoj činí za násilí ve vztahu odpovědnou jeho oběť a násilníka zbavuje odpovědnosti. Pokud agresori přiznají, že se uchýlili k násilí, většinou argumentují tím, že je žena k takové reakci vyprovokovala. „Provokací“ míní např. to, že se jim žena odváží předložit jídlo o něco později, než jsou zvyklí, že se zdržela o něco déle v práci, na nákupu nebo na návštěvě u rodičů či přítelkyně, že nemají vyžehlenou svou oblíbenou košili nebo jinak složené tričko atd. Nezřídka argumentují tím, že si žena bití zasloužila a považují jej za výchovný prostředek („aby si to napříště zapamatovala“).

Za všech okolností je za násilí odpovědný ten, kdo ho páchá, nikoli ten, kdo je jeho obětí!

- **„Ženy asi chtějí být týrané, protože jinak by násilníka už dávno opustily“**

Fakta: Ženy, které se rozhodnou násilnického partnera opustit, byly obvykle dlouho izolovány od okolí včetně své původní rodiny a nejbližších přátel. Nevědí na koho se obrátit o pomoc, nemohou se s nikým předem poradit, riskují, že budou obviněny z rozvracení rodiny (okolím i vlastním svědomím).

Mnohdy nemají finanční prostředky na pronájem jiného bytu, rodiče nebo přátelé zřídka kdy disponují natolik velkým bytem nebo domem, aby mohli ženě s dětmi poskytnout vyhovující ubytování, na přijetí do azylových domů jsou dlouhé čekací lhůty.

Z výzkumu provedeného v České republice v roce 2002 vyplynulo, že důvodem setrvání žen v násilném vztahu byla buď „víra ve zlepšení na základě slibů, omluv“ nebo „přijmou variantu, že na útoku nesou vinu, jsou za něj spoluzodpovědné, nebo vnímají takové důvody pro partnerovu agresi vůči nim, které připisují objektivní důvody např. ztráta zaměstnání, špatná bytová situace, alkohol atd. (Pikálková, S. ed. (2004): Mezinárodní výzkum násilí na ženách – Česká republika / 2003: příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině. Sociologické studie. Sociologický ústav Akademie věd České republiky, Praha).

Dalším důvodem pro setrvání ve vztahu je strach, často je to strach o vlastní život a o život dětí. „Poměrně často jsou ... ženy na partnerovi ekonomicky závislé, což prohlubuje jejich celkovou závislost. S tím úzce souvisí i otázka bydlení, která rozhodnutí ženy odejít od partnera často ovlivňuje. Obojí zmiňovaly respondentky poměrně často. Skutečnost, že velmi často nemají kam jít a jejich finanční situace jim neumožňuje si najít vlastní bydlení, je důležitým argumentem, který ovlivňuje jejich ochotu ze vztahu odejít: „Okamžitě bych odešla, ale sama nemám kde bydlet a bojím se, manžel vyhrožuje, že si mě najde a zabije mě i děti.“

(Pikálková, S. ed. (2004): Mezinárodní výzkum násilí na ženách – Česká republika / 2003: příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině. Sociologické studie. Sociologický ústav Akademie věd České republiky, Praha).

- **„Ženy si násilí vymýšlejí, aby získaly byt nebo děti do své péče.“**

Fakta: Zveřejněním informací o výskytu násilí v rodině se žena vystavuje odsouzení ze strany svého okolí; je nucena odejít z bytu či domu, k němuž jí v převážné většině případů svědčí užívací právo, a aby o něj nepřišla, nadále se podílet na úhradě nájmu (přestože v něm nebydlí). Ze zkušeností pracovníků zařízení pomáhajících obětem domácího násilí (v ČR i v zahraničí) jednoznačně vyplývá, že o týrání, kterému byly tyto ženy vystaveny, samy neříkají vše a mají tendence jeho rozsah bagatelizovat.

Otázky a odpovědi

Když už se hovoří o domácím násilí, tak v souvislosti s jeho nejčastějšími oběťmi – ženami. Ale vážné dopady má domácí násilí i na děti. Na otázky ohledně vlivu domácího násilí na děti odpovídá předsedkyně občanského sdružení ACORUS, Mgr. Zdena Z. Bednářová:

Jaký dopad má domácí násilí na život rodiny?

Domácí násilí má devastující vliv nejen na oběť, ale na celou rodinu. Domácím násilím jsou zasaženy také děti, a to i v případě, že jim není přímo ubližováno, ale jsou „jen“ svědky násilí páchaného na jejich matce. Děti neznají bezpečí domova, ale jen strach a nejistotu. Zažívají rozporuplné pocity, protože mají rády oba rodiče a protože si neumějí představit, že k násilí dochází bez příčiny. Často za vzniklou situaci viní samy sebe. Později se násilí pro ně stává normou a samy tyto vzorce chování přebírají. Následky se promítají v jejich životech ještě dlouho po ukončení domácího násilí formou psychických problémů. Často jim tyto závažné problémy brání v plnohodnotném začlenění do života.

Jak nejlépe ochránit děti před domácím násilím? Existuje vůbec nějaká zaručená rada?

Děti mohou být před domácím násilím ochráněny jedině za cenu odchodu od násilného partnera. I když se matky snaží děti před násilím ochránit, nepodaří se to. Děti vnímají atmosféru v rodině, strach, napětí, často za zavřenými dveřmi slyší křik a mají velký strach.

Mohou mít děti v dospělosti následně větší sklony k domácímu násilí nebo se naopak stát opět snadno jeho obětí, když se doma setkaly s násilným chováním ze strany jednoho z rodičů?

Obě varianty jsou možné. V rodinách, kde je rozvinuté domácí násilí, dívky dostávají informaci, že muž má absolutní moc, žena se musí přizpůsobit i za cenu, že ve vztahu trpí a muž má právo ji fyzicky trestat. Při založení vlastní rodiny si často vybírají podobný typ, jako byl násilný otec a trpí stejně jako její matka. Chlapci přejímají jako normu násilné chování, ve vlastních rodinách pak opakují vzorce chování svého otce. V této souvislosti mluvíme o transgeneračním přenosu negativních vzorců chování, se kterým se v praxi často setkáváme. Ukazuje se, že vysoké procento obětí domácího násilí, které u nás vyhledaly pomoc, zažívaly domácí násilí už jako děti.

Bude matka, ohrožená domácím násilím, u soudu o děti znevýhodněná, když uteče do azylového domu a agresor, otec dětí, zůstane bydlet dál v bytě?

Soudy se při rozhodování o tom, kterému z rodičů svěří děti do péče, řídí především zájmem dětí a jejich vztahem k rodičům. Materiální podmínky pro výchovu dětí soud samozřejmě také zkoumá, ze zkušeností pracovníků azylových domů však vyplývá, že pobyt v azylovém domě není považován za překážku výchovy dětí. Většina matek, žijících bezprostředně po odchodu od agresivního partnera v azylovém domě, dosáhne u soudu svěření dětí do vlastní péče.

Není odchod od agresivního partnera pro děti ještě větší újmou? Vždyť ztratí tátu, který jim zase tolik neubližuje, kamarády a domov, hračky...

Čím dříve matka z násilného vztahu odejde, tím menší dopady to na dítě bude mít. V útlém věku je dítě více závislé na matce na prostředí a kamarádech. V pozdějším věku, zejména kolem puberty, pak děti často odmítají s matkou odejít, nechtějí opustit svůj pokojíček, počítač, měnit školu a kamarády. Pokud matka domácí násilí před nimi popírala, zlehčovala a násilnou osobu omlouvala, dítě nechápe, proč by najednou mělo odcházet, když po celý jeho život mu matka říkala, že se nic neděje, že se jen trochu s tátou pohádali apod.

Jak lze pomoci dětem, které žijí v rodině, o které vím, že se v ní odehrává domácí násilí, ale nikdo situaci neřeší?

Domácí násilí je trestný čin, ne vždy však jeho oznámením dojde k vyřešení situace. Často může násilí vygradovat a zhoršit podmínky pro děti i matku. Proto je třeba přistupovat k řešení domácího násilí citlivě, abychom situaci nezhoršili. Doporučila bych řešit situaci s matkou, navázat s ní vztah důvěry, pojmenovat nepřijatelnost domácího násilí a jeho vliv na děti. Ujistit ji, že za ně nenese vinu ona a předat jí kontakty na specializovaná zařízení. I když žena nevyhledá pomoc ihned, neodsuzujte ji a poskytněte psychickou podporu.

Příběh

„Vztáhne na mě ruku a odchází.“ To si říká většina těch, kdo nikdy nezažili domácí násilí. Bohužel, tak jednoduché to není. Překážkou může být dlouholetý partnerský vztah, finanční situace, majetkové vyrovnání, nemít kam jít nebo prostě jen strach udělat radikální krok. Pro mnohé z nás to může být překvapením, ale oběti domácího násilí se svými násilníky často žijí za zavřenými dveřmi roky, než se odhodlají k nějakému řešení. Pro mnohé je často spouštěčem až okamžik, kdy jsou ohroženy jejich děti.

Podobný osud měla i paní Tereza (35let), matka tří dětí. Žila s manželem, který byl vysokoškolsky vzdělaný odborník. Byla v domácnosti a starala se o rodinu ze všech sil. Děti dobře prospívaly ve škole, dům byl vždy uklizený a teplá večeře na stole. Přesto si musela často vyslechnout, jak je neschopná, nic neudělá pořádně a neustále vyvolává konflikty. Taký občas dostávala pár facek, když manželovi nevyúčtovala všechny peníze do poslední koruny. Jeden takový útok skončil proraženým ušním bubínkem. Musela k lékaři, ale do zprávy uvedla, že se praštila o věšák v předsíni. Lékař zprávu dopsal, ještě jednou se zeptal, zda si nepřeje jít na policii, a s povzdechem ji poslal zpátky domů. Tereza si myslela, že všechno je její vina. Má přece tři děti a ty tátu milují.

„Něco asi dělám špatně! Jak bych to zvládala bez peněz a kam bych šla?“ Tereza nemá žádnou práci, celý život pečovala o rodinu, manžel nikdy nechtěl, aby chodila do práce. I přesto, že ona sama má vysokoškolské vzdělání.

Poslední příslovečnou kapkou pro Terezu bylo, když manžel napadl děti a zničil celé rodině mobilní telefony. To byl zlom, kdy Tereza spolu se syny odešla do azylového domu, kde zůstala 8 měsíců. Během této doby podala návrh na rozvod, absolvovala individuální terapii, našla si brigádu a získala děti soudně do své péče. Po několika letech od ukončení pobytu v azylovém domě má Tereza stálou práci a žije sama se svými dětmi v pronajatém bytě.

Statistiky za rok 2011

V roce 2011 využilo služeb Acorusu celkem **328 uživatelů a uživatelek služeb**. Z uvedeného počtu bylo 228 žen, 6 mužů a 94 dětí.

Počty uživatelů/ek služeb (žen, mužů, dětí) jednotlivých služeb jsou shrnuty do následující tabulky:

SLUŽBA	FORMA	POČET DOSPĚLÝCH UŽIVATELŮ/EK	POČET DĚTÍ
Azylový dům	<i>pobytová</i>	22	43
Sociální poradenství	<i>ambulantní nebo terénní</i>	176	<i>netýká se</i>
Krizová pomoc	<i>pobytová</i>	31	44
Byt následné pomoci	<i>pobytová</i>	5	7
POSKYTOVANÉ SLUŽBY CELKEM		234	94

VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY PRO ODBORNÉ PRACOVNÍKY/ICE	POČET PŘEDNÁŠEK A SEMINÁŘŮ	POČET VYŠKOLENÝCH OSOB
Akreditované vzdělávací programy	10	140
Neakreditované vzdělávací kurzy	14	264
Přednášky na konferencích, kulatých stolech apod.	4	neevidováno

PREVENTIVNÍ PROGRAMY PRO STUDENTY/KY STŘEDNÍCH ŠKOL	POČET BESED	POČET STUDENTŮ
Besedy	20	432

Profesní životopis předsedkyně ACORUS, o. s.

Mgr. Zdena Zuzana Bednářová

předsedkyně občanského sdružení ACORUS, ředitelka ACORUSu – centra pro osoby ohrožené domácím násilím, terapeutka, videotrenérka, supervizorka Českého institutu pro supervizi, inspektorka kvality sociálních služeb, lektorka vzdělávacích kurzů

Motto:

Štěstí je umění být spokojen.
Co mě nezabije, to mě posílí.

Profesionální praxe:

1999 – dosud Acorus – centrum pro osoby ohrožené domácím násilím, ředitelka
1995 – 2000 Sociálně právní akademie, externí přednášející
1992 – 1999 MPSV, odd. soc. prevence, koncepční a metodická činnost
1991 – 1992 Fitcentrum R plus Praha, vedení pohybových aktivit pro ženy
1985 – 1991 Správa sociálních služeb NVP, metodická činnost
1981 – 1988 Dětský výchovný ústav Praha, vychovatelka

Vzdělání a profesní rozvoj:

2012 výcvik pro metodu scénotest (16 hod.)
2007 – 2008 vzdělávání inspektorů kvality sociálních služeb (147 hod.)
2004 – 2005 výcvik v dramaterapii (150 hod.)
2000 – 2003 výcvik pro kvalifikaci supervizora (120 hod.)
2000 – 2001 výcvik videotréninku interakcí (250 hod.)
1998 – 2001 psychoterapeutický výcvik typu SUR (500 hod.)
1995 – 2001 vzdělávání v problematice streetwork, supervize v SRN (500 hod.)

Stáže v zahraničí:

10.9.1994 – 5.11.1994 „Internationales Studienprogramm der BRD“

Členství v odborných institucích a výborech:

Výbor pro prevenci domácího násilí při Radě vlády pro rovné příležitosti
Český institut pro supervizi

Identifikační a kontaktní údaje o občanském sdružení Acorus, o. s.

Registrace sdružení:

Občanské sdružení Acorus - registrace Ministerstvem vnitra ČR
dne 10. září 1997 pod číslem jednacím II/s - OVS/1 - 33592/97 - R
IČO: 67 36 52 56

Kontakt:

Poradna:
Dělnická 213/12
170 00 Praha 7
Telefon: 284 687 658

Nonstop telefonní linka
do azylového domu:
283 892 772

Bankovní spojení:

Komerční banka, Českomoravská 2408/1a, 190 00 Praha 9
Číslo účtu: 19-3938820257/0100

Fax: 283 890 671
E-mail: info@acorus.cz
Webové stránky: www.acorus.cz

